

Středověký hrad Fürstenwalde

Ludvíkov pod Pradědem, okr. Bruntál, Moravskoslezský kraj

Polovina 14. století – konec 15. století

 2,4 km

Navigační bod: N 50°7'18.65",
E 17°20'37.80"

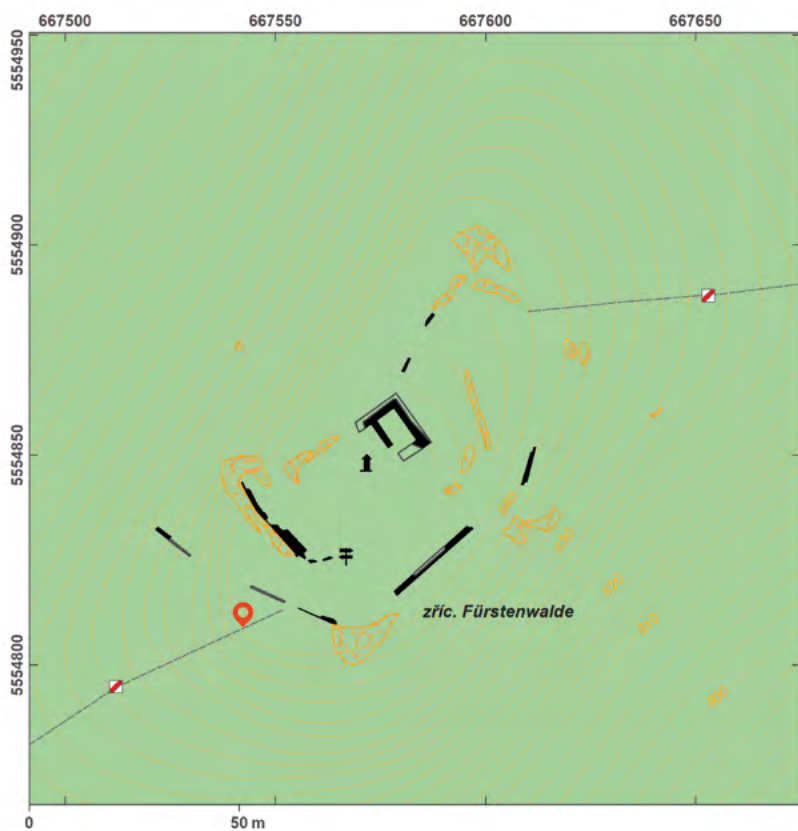
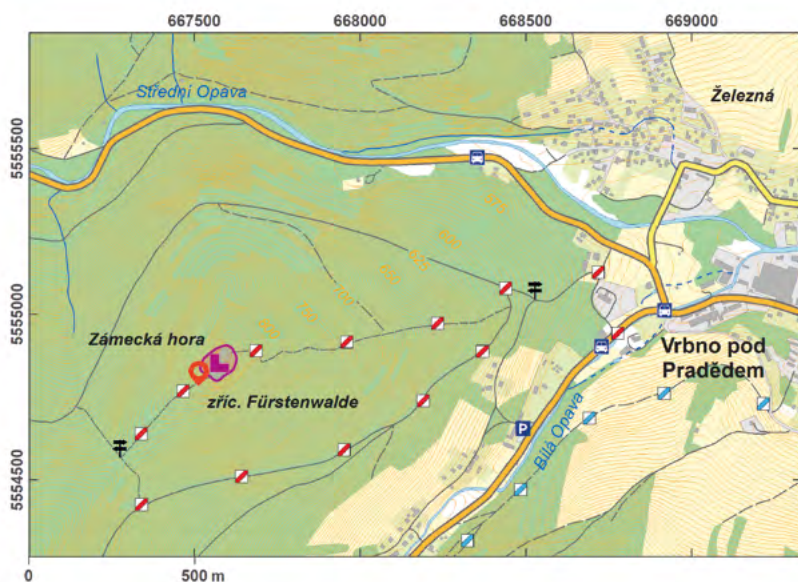
Přístup: Hrad leží západně od centra Vrbna pod Pradědem, na vrcholku Zámecké hory. Přístup je po lesní asfaltové cestě na jižním svahu Zámecké hory, pak lesní pěšinou do sedla, které vrch odděluje od jesenického masivu, dále po odbočení doprava na vrchol k hradu.

Význam: Hrad Fürstenwalde byl založen patrně s cílem zajistit a chránit naleziště drahých kovů při horním toku Opavy. Jedná se o jeden z nejvýše položených hradů v českých zemích.

Historie:

*Hrad Fürstenwalde nechal s největší pravděpodobností vystavět někdy před polovinou 14. století opavský vévoda Mikuláš II., první písemná zmínka z roku 1348 také uvádí, že současně bylo pod hradem opra-

veno městečko Gesenek (předchůdce dnešního Vrbna pod Pradědem). V roce 1377 byl hrad Fürstenwalde označen za centrum západní části opavského vévodství a losem připadl synovi Mikuláše Janu I. Opavsko-Ratibořskému. Po jeho smrti v roce 1380 převzali správu jeho synové Jan II. Železný a Mikuláš. Jan II. byl nucen v roce 1384 Krnovsko a Bruntálsko s hradem Fürstenwalde dát do zástavy. Jeho držitelem se nakrátko stal opolský kníže Vladislav, který jej ale již v roce 1397, po zásahu moravského markraběte Jošta, vyplacený vrátil Janovi II. Po Janově smrti připadlo Bruntálsko s hradem jeho staršímu synovi Mikuláši V. V 15. století již odlehlý horský hrad nedostačoval potřebám Přemyslovců a jeho správní funkce převzal nově vybudovaný městský hrad v Bruntále. Hrad Fürstenwalde pravděpodobně následně zanikl během bojů souvisejících s obsazením Opavska, Bruntálska a Krnovska vojskem krále Mikuláše Korvína v době česko-uherských válek.

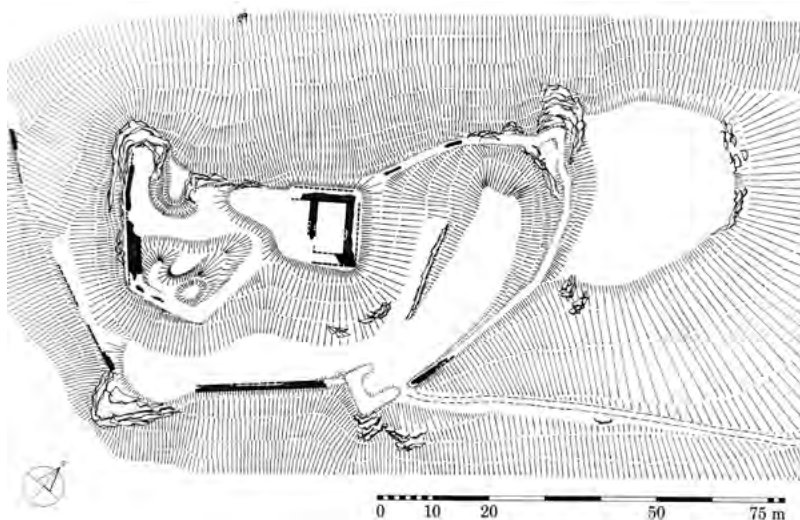

↑ Pozůstatek hradby zachycený při archeologickém výzkumu v roce 2012. Foto P. Malík

Pustnoucí hrad se ale objevuje v písemných pramenech i nadále, z roku 1579 pochází jeho schematické zobrazení v mapě brun-
tálského panství.

Popis: Hrad leží na protáhlém vrcholu Zá-
mecké hory (854 m n. m.) mezi údolími Bílé
a Střední Opavy. Nečetné pozůstatky zdiva
a stopy po úpravách skalnatého podloží
dovolují jenom hrubou představu o po-
době hradu. Rozsáhlejší zděné relikty jsou
zachovány na nejvyšším místě skalnatého

vrcholu a patří dvoupřstorovému věžo-
vitému paláci o rozměrech zhruba 12,5 x
15 m s šířkou základového zdiva asi 2 m.
Vlastní jádro pokračovalo od tohoto palá-
ce směrem k jihozápadu a bylo ukončeno
na okraji skály zdí o mocnosti 2 m, která
hrad chránila z nejnázce přístupné cesty
od sedla. Nižší vrcholová partie byla, jak
na několika místech dokládají dochované
části, obehnaná po okrajích umístěnou zdí
o šířce asi 1 m. Přístup do hradu byl patrně
na východní straně a s největší pravděpo-

↑ Půdorysné zaměření hradu. Podle Kouřil – Prix – Wihoda 2000

↑ Rozhledna v místě věžovitého paláce. Foto M. Zezulová 2015

dobností byl zabezpečen menší branskou budovou, jak je patrné z doposud čitelné konfigurace terénu.

Kromě povrchových sběrů zde byl první *archeologický výzkum realizován až v roce 2012, kdy byla odkryta část obvodové hradby. Výzkumem byla také získána kolekce keramických a kovových nálezů, z nichž nejvýznamnější je stříbrný brakteátový haléř z třetí čtvrtiny 15. století, spojený s mincovnou v Krnově. [mz]

Literatura: Plaček 1996; Kouřil – Prix – Wihoda 2000; Malík 2014.

Okolí:

(1) Železná pod Pradědem (BR), zřícenina hradu Rabenštejn: N 50°8'34.22", E 17°19'18.68" (2,9 km).

(2) Železná pod Pradědem (BR), zřícenina hradu Pustý zámek: N 50°8'28.53", E 17°19'7.63" (2,8 km).

(3) Heřmanovice (BR), zřícenina hradu Quinburk: N 50°9'59.42", E 17°19'51.51" (5 km).

(4) Vrbno pod Pradědem (BR), zřícenina hradu Freudenštejn: N 50°5'43.14", E 17°25'10.29" (6,2 km).